

OPONENTSKÝ POSUDEK

diplomové práce Markéty Tomkové „Systemické myšlení“

Posuzovaná diplomová práce byla předložena k obhajobě v rozsahu 105 str. textu, 6 str. soupisu literatury a 1 str. abstrakt v angličtině. Práce je teoretickou přehledovou studií, která je zaměřena na úsilí o zpracování relativně uceleného souboru informací o systemickém přístupu. Kromě abstraktu a úvodu je tvořena devíti hlavními kapitolami, na něž navazují závěry práce a – trochu překvapivě vzhledem k teoretickému zaměření práce – též diskuse. První z hlavních kapitol je věnována jakémusi úvodu do problematiky systemického myšlení, druhá přináší informace o historickém kontextu formování tohoto přístupu, třetí seznamuje čtenáře s hlavními poznatky v oblasti teorie systémů, čtvrtá se zabývá otázkami sociálního konstruování, pátá informuje o hlavních představitelích postmoderní filosofie, šestá předkládá přehled hlavních témat systemického myšlení, sedmá se zamýšlí nad otázkou systemického přístupu v kontextu vědeckých paradigmat, osmá uvažuje o možnostech využití systemického přístupu v praxi a devátá je věnována hlavním argumentům v kritice systemického myšlení.

Práce je sepsána pečlivě, velmi dobrou češtinou a struktura textu je přehledná a srozumitelná. Navazuje vhodně na relevantní literární zdroje zahraniční i domácí, cenné jsou zejména informace, které autorka čerpala z literatury francouzské, event. z francouzských překladů některých titulů anglosaské provenience.

K práci mám následující připomínky:

- Diskuse, zařazená na závěr práce, má spíše charakter souhrnu, spojeného s opakovaným vysvětlením důvodů pro výběr zvoleného tématu a způsob jeho zpracování, zatímco některé z citovaných tezí systemického myšlení, např. převzatá rozsáhlá schémata P. Parmy, přímo „volají“ po obsáhlejší psychologické diskusi, která však v práci chybí – viz např. konstatování na 4. ř. odspodu na str. 18 „Žádné chování není samo o sobě problémem. Až negativní hodnocení chování vytváří problém“ – problémem by pak nebylo např. ani chování vraha, páchajícího beze svědků, kteří by mohli jeho chování hodnotit „dokonalou vraždu“, kterou by vrah sám nejspíš rovněž nehodnotil negativně.

- Podobně bych uvítal autorčino kritické hodnotící stanovisko k řadě dalších tematických okruhů, mj. např. k tématu sporu o universalia v kontextu systemického přístupu, citovanému z práce J. Kubičky na str. 97-98.

Závěrem konstatuji, že diplomová práce Markéty Tomkové vhodně a vcelku přiměřeně informuje o hlavních zdrojích, východiscích, způsobech realizace a možnostech systemického přístupu. Některé chybějící, event. jen velmi stručně zmíněné teoretické koncepty, jejichž nedostatečné zpracování autorka sama reflektuje na str. 104, bych s ohledem na omezené možnosti autorů diplomových prací toleroval, neboť autorka prokazuje celkově dobrou orientaci v domácím i zahraničním literárním zázemí tohoto tématu. V kritickém hodnocení a předkládání vlastních názorů a návrhů řešení však vesměs zaostává (s výjimkou tří a čtvrt strany, věnovaných kritice systemického přístupu v kapitole č. 11). Práci proto podle mého názoru nelze považovat za objevnou, originální či průkopnickou, neboť teoreticky zaměřená diplomová práce na katedře psychologie by taková kritická hodnocení měla předkládat vždy ve smyslu „conditio sine qua non“.

Přes uvedené připomínky se domnívám, že práce celkově splňuje požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 31. 8. 2006

doc. PhDr. Vladimír Kebza, CSc.